



**Kyrkomötet
Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2025:6**

Kontraktsprostens roll i kyrkoordningen

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2025:16 med förslag att kyrkostyrelsen ska lämna förslag på kyrkoordningsändringar som förtydligar kontraktsprostens tillsättning och uppdrag.

Tillsyns- och uppdragsutskottet anser att den ordning som gäller för kontraktsprostens tillsättning och uppdrag är tillfredsställande och föreslår att motionen ska avslås.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:16.

Motionens förslag

**Motion 2025:16 av Marcus Romedahl och Olov Lindquist,
Kontraktsprostens roll i kyrkoordningen**

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att komma med förslag på kyrkoordningsändringar som förtydligar kontraktsprostens tillsättning och uppdrag.

Bakgrund

Indelningen av stiftet i kontrakt har en tradition som sträcker sig tillbaka åtminstone till 1200-talet. Grundläggande för kontrakten, både historiskt och i nutid, är att kontraktet definierar kontraktsprostens tjänstgöringsområde. Där agerar kontraktsprosten i egenskap av biskopens förlängda arm och förtroendeperson, utifrån sitt ansvar genom vigningen och i egenskap av kontaktperson, med dem som har uppdrag inom vinningstjänsten och med församlingarna i kontraktet. Kontraktets roll som ett utflöde av stiftet och kontraktsprostens roll som biskopens förtroende- och kontaktperson framgår av den reglering som finns gällande kontrakten.

Sett över tid har kontraktens roll delvis förändrats och det finns inte längre kyrkoordningsreglerade funktioner kopplade till dem. Dock utgör kontrakten och kontraktsprostarna fortsatt ett stöd för den episkopala linjen i kontakten mellan biskopen å ena sidan och prästerna och diakonerna i stiftets församlingar å den andra. Kontraktsprostarna är en länk mellan biskopen och de övriga prästerna och diakonerna i stiftet och inte enbart en länk mellan biskopen och kyrkoherdarna i stiftet. I kontraktets roll ingår

att vara en plattform för alla präster och diakoner i kontraktet, exempelvis genom kontraktskonvent och liknande.

Kyrkomötet beslutade 2015 om viss avreglering av kontrakten för att öka friheten för stiftens vad gäller kontraktsindelning och utseende av kontraktsprostar. Bland annat togs den bestämmelse bort som föreskrev att kontraktets präster skulle höras innan biskopen utsåg kontraktsprost. Bestämmelsen ansågs inte fylla någon egentlig funktion, då biskopen har rätt att utse den präst som han eller hon vill till kontraktsprost och inför sitt beslut bereder det på lämpligt sätt.

Kontrakten är obligatoriska och biskopen får besluta om ändring av kontraktsindelningen, om den därmed blir mer ändamålsenlig. Efter kyrkomötesbeslutet 2015 behöver ett kontrakt inte längre bestå av minst två församlingar eller pastorat. I beredningen av kyrkomötesärendet framhölls att det är viktigt att inte onödigtvis begränsa biskopens möjligheter att åstadkomma en ändamålsenlig kontraktsindelning och att det är upp till varje biskop att avgöra vad som är ändamålsenligt utifrån lokala omständigheter, vilket kan innebära ett kontrakt som består av endast en församling eller ett pastorat (O 2025:2 s.8).

Kontraktsprostens uppgifter är tydligt knutna till biskopens tillsynsansvar. Kontraktsprostens uppgifter är att i sitt kontrakt biträda biskopen med ledningen och tillsynen, biträda biskopen vid visitationer i församlingarna, på biskopens uppdrag visitera församlingar samt i övrigt fullgöra de uppgifter som kontraktsprosten enligt kyrkoordningen ska utföra (8 kap. 6 § kyrkoordningen). Dessa uppgifter gäller bland annat ledande av invigningsgudstjänst för ny begravningsplats.

I kyrkostyrelsens skrivelse inför kyrkomötets beslut 2015 berördes frågan om vem biskopen kan utse till kontraktsprost. I en tidigare utredning, som kyrkostyrelsen inte gått vidare med efter remissförfarandet, *Kontraktets ställning, uppgifter och indelning* (SKU 2014:1), hade bland annat föreslagits att den som utses till kontraktsprost ska vara kyrkoherde, om inte synnerliga skäl talar för annat. Kyrkostyrelsen redogjorde i sin skrivelse till kyrkomötet 2015 för kritiken mot detta förslag, bland annat att när ett kontrakt bara består av en enhet, men också i andra fall, bör det vara möjligt att utse annan än en kyrkoherde till kontraktsprost. Kyrkostyrelsen ansåg att det även fortsatt bör vara upp till biskopen att utse den präst som han eller hon vill till kontraktsprost, då kontraktsprosten är biskopens förtroendeperson och förlängda arm. (KsSkr 2015:3 s. 21).

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:16.

Vad gäller kontraktsprostens tillsättning och uppdrag anser tillsyns- och uppdragsutskottet att den ordning som gäller är tillfredsställande. Kontraktsprostens uppdrag är nära knutet till biskopens tillsynsuppdrag. Vid både tillsättning av kontraktsprost och det närmare utformandet av uppdraget gör biskopen en bedömning och sammanvägning av olika faktorer. Det faktum att tillsättning och uppdrag inte är närmare reglerade är, enligt vad utskottet erfar, en fungerande ordning. Den ger biskopen det handlingsutrymme som behövs för att kunna tillse att det i stiftets kontrakt finns kontraktsprostar som kan biträda biskopen med ledning, tillsyn och de andra uppgifter i kontraktet som biskopen ser behov av och som en kontraktsprost kan utföra. Mot bakgrund av detta föreslår utskottet att motionen ska avslås.

På tillsyns- och uppdragsutskottets vägnar

Daniel Larson, ordförande

Anna Tronêt, sekreterare

Beslutande: Daniel Larson, ordförande, Camilla Persson, Roine Olsson, Birgitta Eliasson, Kicki Halldin, Emma Hedlundh, Niklas Grahm, Mattias Rosenquist, Margareta Andersson, Margareta Nisser-Larsson, Ronnie Nilsson, Britt Björneke, Jonatan Hanson, Bo Herou och Jonas Noréus.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Markus Svensson, Helen Coughlin-Ribb, Johannes Fransson, Johan Lindman, Sten Janson, Stefan Linderås, Benny Ahremark Persson, Stig-Göran Fransson, Jimmy Dahllöf, Ulf Wester, Linda Sjöo och Hans Weichbrodt.

Biskop Susanne Rappmann har deltagit i utskottets överläggningar.